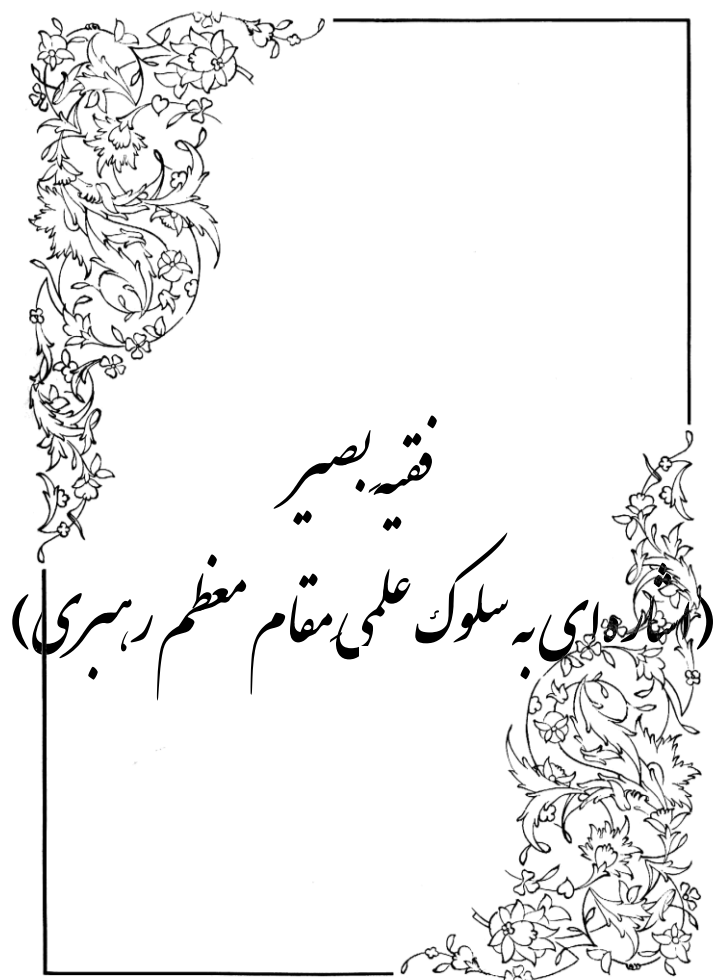

نقیه بصیر
(اساتذہ اہل بہ سلوک علمی مقام معظم رہبر)

مہدی رحمانی ساعد

اشاره:

آنچه در پی می آید، پاره‌ای از نگفته‌های از شخصیت علمی و اخلاقی مقام معظم رهبری در بیان حجة الاسلام احمد مروی (معاون ارتباطات حوزوی دفتر مقام معظم رهبری)^۱ است.

رساله، نه!

با اطمینان عرض می‌کنم که مقام معظم رهبری هیچ رغبتی به مسئله مرجعیت نداشته و ندارند. ایشان همان‌طور که در مورد رهبری استنکاف داشتند و بر ایشان تحمیل شد، در قضیه مرجعیت هم واقعاً این جور بود. ما هیچ رغبت و استقبالی از ناحیه آقا نسبت به قضیه مرجعیت ندیده‌ایم. حتی هنوز نتوانسته‌ایم ایشان را راضی کنیم که رساله بدهند و هر وقت هم که صحبت کردیم، ایشان به یک شکلی شانه از بار این قضیه خالی می‌کردند و ما را به راه‌های دیگری ارجاع می‌دادند.

عجب منبر بدی!

مرحوم آیت الله العظمی گلپایگانی رحمته الله که فوت کردند، حضرت آقا مجلس ختمی در مسجد اعظم قم گرفتند. آنجا یکی از آقایان منبر رفتند و بخشی از صحبت ایشان راجع به مرجعیت آقا بود. بالآخره ایشان خواست در آن فضا، بعد از فوت مرحوم آیت الله العظمی گلپایگانی رحمته الله، مرجعیت آقا را جایندازد. بعد که بیرون آمدیم، آقا فرمودند عجب منبر بدی ایشان رفت! ما فهمیدیم که ایشان از اینکه این جوری صحبت شد حقیقتاً ناراحت شدند.

درس خارج

مقام معظم رهبری از سال ۱۳۶۹ درس خارج را شروع کردند. ایشان ابتدا کتاب جهاد را شروع کردند که بحمد الله تمام شد. سپس بحث قصاص را آغاز کردند که آن هم عمده‌اش تمام شد و الآن چهار سال است که مکاسب محرمه را دارند. تدریس ایشان هفته‌ای سه روز است و انصافاً هم درس‌شان پُر بار و قابل

۱. نشر یافته در مجله تداوم آفتاب، مؤسسه کیهان، مرداد ۱۳۸۷.

استفاده است. ما داریم کتاب قصاص را آماده می‌کنیم که ان‌شاءالله بتوانیم چاپ کنیم و در اختیار حوزه‌ها و علما و روحانیان قرار بدهیم.

برخی ویژگی‌های درسی

درس آقا ویژگی‌های مختلفی دارد. یکی بیان خودِ آقا است. بیان، خیلی مهم است. یکی از نعمت‌های ویژه خداوند در کنار نعمت فراوان دیگری که به ایشان عنایت شده، بیان بسیار روان، رسا و شیوا است. مستحضر هستید که آگاهی علمی وقتی در کنار چنین بیانی قرار بگیرد چه تأثیری می‌گذارد. دسته‌بندی علمی مطالب هم از سوی ایشان بسیار زیباست.

ایشان وقت زیادی برای تدریس‌شان می‌گذارند. مطالعه می‌کنند، اقوال مختلف را می‌بینند، تتبع در مسایل فقهی، مباحث رجالی و اصولی دارند و با تسلط وارد بحث می‌شوند. انصافاً این جهات علمی مقداری تحت‌الشعاع شرایط رهبری و وضعیت سیاسی ایشان قرار گرفته است و گرنه جهات علمی ایشان هم قابل توجه و برجسته است.

حضرت آقا دارای هوش بسیار سرشار و استعداد و حافظه‌ای بسیار قوی است. این هوش در بحث علمی ایشان کاملاً ملموس و قابل ملاحظه است. از امتیازات درس‌های حوزه این است که شاگرد در برابر استاد، اشکال، سؤال و مباحثه می‌کند. این امتیاز و سنت بزرگ حوزوی از ویژگی‌های درسی ایشان هم هست. ایشان نیز اجازه می‌دهند شاگردها سر درس اشکال کنند. گاهی فضا را آن‌طور صمیمی ایجاد می‌کنند تا اگر کسی اشکالی، سؤالی به ذهنش می‌آید، احساس نگرانی و ترس و ابّهت نکند و راحت بتواند آنها را مطرح کند. حضرت آقا به همه اجازه می‌دهند، سؤال کنند. این خیلی برای من جالب است. حتی بعضی‌ها اشکالات یا سؤال‌هاشان خیلی عمیق نیست، اما آقا به آنها نیز اجازه می‌دهد صحبت کنند. نه تحقیر می‌کنند و نه وسط حرفش می‌آیند.

گاهی جلسات درس، تبدیل به مناظره و مباحثه جدی می‌شود و آقا هم همین را می‌پسندد. خودشان این جور فضای بحث، مباحثه، نقد و نقادی را دوست دارند.

این جور جلسه‌ای به درد من نمی‌خورد!

روزی خدمت آقا عرض کردم: آقا! یک نفر از آقایان (آیت‌الله سیدجعفر کریمی) مرتب خدمت شما می‌رسند و مباحث فقهی و بحث استفتائات مطرح می‌شود، اگر اجازه بفرمایید یکی دیگر از آقایان هم که از شاگردان امام در نجف بودند و ملا و فاضل‌اند و الآن در بخش استفتائات همکاری دارند، ایشان هم گاهی بیایند با خود شما جلساتی را داشته باشند که برای پاسخگویی به سؤالات خیلی به ما کمک می‌کند. حضرت آقا فرمودند: خیلی خوب، گاهی ترتیب بدهید ایشان هم بیایند. ما یکی دو جلسه ترتیب دادیم، ایشان خدمت آقا رفتند و همین بحث‌های طلبگی راجع به استفتائات و مسائل شرعی مطرح می‌شد و به اصطلاح یک فرع فقهی را مطرح می‌کردند، بعداً دیدم حضرت آقا دیگر از ادامه این جلسه استقبال نکردند. من به ایشان عرض کردم چرا جلسه را دیگر ادامه ندادید؟

آقا فرمودند: آقای کریمی که می‌آیند، با من مباحثه می‌کنند، نظر من را حسابی نقد می‌کند و من دفاع می‌کنم، این را می‌پسندم. این آقای بزرگوار که می‌آید، ایشان حالت حُجب و حیایش جوری است که بحث نمی‌کند. من اگر مطلبی را بگویم، می‌دانم اگر ایشان قبول هم نداشته باشد، با من بحث نمی‌کند، حالا یا حُرمت نگه می‌دارد، یا خجالت می‌کشد با ما بحث کند. لذا این جور جلسه‌ای به درد من نمی‌خورد، من جلسه‌ای را دوست دارم که طرف بیاید، وقتی من یک حرف می‌زنم او ده تا نقد بر آن وارد کند که من مجبور بشوم از خودم دفاع کنم تا به نتیجه خوبی برسیم.

این روحیه آقا در مباحث است، در جلسات خصوصی هم همین طور است، ایشان خیلی نقّادی و مباحثه را دوست دارند.

طلاب درس آقا

ما دو تا شرط داریم: یکی شرط علمی است، گرچه در حوزه‌های درس تقریباً نیست؛ ولی اینجا کسانی می‌توانند در درس حضرت آقا شرکت کنند که حتماً کفایتین را خوانده باشند. اگر کسی کفایتین را نخوانده باشد ما اجازه شرکت در درس را به او نمی‌دهیم. آنها باید قبولی پایه ۱۰ حوزه را از قم بیاورند، از جای دیگر هم قبول نمی‌کنیم. اگر بگویند ما آن موقع نبودیم، اینجا خودمان امتحان می‌کنیم، اگر توانست کفایه را جواب بدهد، می‌تواند در درس شرکت کند.

شرط بعدی از جهات اخلاقی و امنیتی است که متقاضی مشکل و مسئله‌ای نداشته باشد.

جمعیت درس آقا

شرکت طلاب در درس خیلی خوب است، میانگین شرکت‌کنندگان بین پانصد تا ششصد نفر است. با اینکه ساعت هفت درس شروع می‌شود، ولی همه تقریباً همان اول درس حضور دارند، در زمستان، سرما، گرما، بارندگی و ... همه هفت صبح سر درس حضور دارند و جلسه درس، خیلی زنده، فعال و پر محتوا است.